

מחווין: משימת הערכה בית ספרית במקצוע "עברית" לכיתה ט' – מחצית ב' תשע"ב

מספר נקודות	טקסט א': התמכרות לאינטרנט	סוג פריט	מספר פריט
8 נק' סה"כ 4 נק' 4 נק'	<p>סעיף א. על התלמיד לציין מהי טענתו המרכזית של כותב המאמר.</p> <p>4 = תשובה הכוללת התייחסות לשימוש כפייתי וממושך במרשתת, כגורם להתמכרות ובעקבותיה לבעיות בהווה ובעתיד - משפיע לרעה על חיי החברה של המשתמש בלימודים בחברה, בכספים ובעבודה.</p> <p>2 = תשובה הכוללת התייחסות חלקית לטענה, למשל – האינטרנט גורם לבעיות (מבלי להתייחס לשימוש הכפייתי והממושך).</p> <p>0 = תשובה שאינה מתייחסת לנושא הנשאל או תשובה בנושא אחר, למשל חשיבות האינטרנט בחיי היומיום.</p> <p>סעיף ב. על התלמיד להסביר שניים מהנימוקים של הכותב לביסוס טענתו.</p> <p>4 = התלמיד ציין שניים מהנימוקים האפשריים הבאים:</p> <p>1. המכורים למרשתת מאבדים שליטה על יכולתם להגביל את כמות הזמן שהם הקדישו לשיטוט באינטרנט.</p> <p>או</p> <p>המכורים למרשתת דיווחו על חוסר יכולת לוותר על חלקה של הרשת בחייהם או להגביל את עצמם מבחינת זמן השימוש</p> <p>2. המכורים לאינטרנט מדווחים על הרגשה של "השתוקקות" הדומה לזו של מעשן הנמצא בגמילה מסיגריות</p> <p>3. המכורים משתמשים באינטרנט כאמצעי לברוח מבעיות או לשפר את מצב רוחם המדוכא</p> <p>4. המכורים משקרים לבני המשפחה או לחברים כדי להסתיר את מידת התמכרותם לאינטרנט</p> <p>5. המכורים מסכנים מערכות יחסים רציניות, עבודה או לימודים.</p> <p>6. התמכרות מביאה את המשתמש לאיבוד שליטה בחייו האישיים</p> <p>7. השימוש המופרז במרשתת עלול לטשטש את הגבול בין העולם הווירטואלי לעולם המציאות ולגרום לבעיות זהות.</p> <p>2 = התלמיד ציין רק נימוק אחד.</p> <p>0 = התלמיד לא ציין אף נימוק או שהביא נימוקים שאינם כתובים בטקסט, למשל שיטוט באתרים אסורים.</p>	פרשנות והיסק	1
2 נק'	<p>2 = התלמיד הקיף את מסיח ב'</p> <p>0 = התלמיד הקיף את מסיח א', ג', ד'</p>	פרשנות והיסק	2
9 נק'	<p>סעיף א'. התלמיד התבקש לציין ולנמק איזו מشتי המשמעויות (ההגדרות) בערך "התמכר" היא המתאימה ביותר לטקסט.</p>	פרשנות והיסק - מילונאות	3

	<p>4 = התלמיד בחר במשמעות מס' 2 והסביר שבטקסט מדובר על אנשים שמשתמשים באופן כפייתי באינטרנט ומאבדים שליטה על חייהם. מדובר על ההתמכרות באופן שלילי. התלמיד יכול גם לציין שהמתמכר לא מוכר את עצמו (תמורת כסף) כפי שניתן להבין מההגדרה הראשונה.</p> <p>2 = התלמיד בחר באפשרות מס' 2 אך לא נימק או שלא נימק נכון. 0 = התלמיד לא בחר באפשרות הנכונה ולא נימק.</p> <p>סעיף ב'. התלמיד התבקש לציין את השורש. 1 = ציין מכ"ר 0 = לא ציין או שגה</p> <p>בהמשך הסעיף התלמיד התבקש לציין איזו מילה מחליפה את המילה "התמכר" במשמעות שבטקסט.</p> <p>2 = התלמיד ציין את ההגדרה השלישית היות שהיא מציינת השתעבדות כפייתית כפי שמצוין במאמר. 0 = התלמיד ציין הגדרה לא נכונה או שלא נימק את בחירתו.</p> <p>סעיף ג'. יש לציין את חלק הדיבור "התמכר" ו"מכור".</p> <p>2 = נקודה על כל חלק דיבור: התמכר – פועל, מכור – תואר 1 = התלמיד ציין רק מילה אחת או טעה במילה אחת 0 = התלמיד טעה בשתי המילים.</p>																				
<p>10 נקודות</p>	<p>התלמיד התבקש למלא טבלה - שם פועל ופועל מאותו שורש בבניין אחר. כל מילוי מקום בטבלה מזכה בנקודה אחת. מילוי שגוי או במקום הלא נכון – מוריד נקודה</p> <table border="1" data-bbox="416 1400 1046 1901"> <thead> <tr> <th>שם הפעולה</th> <th>שם הפועל</th> <th>פועל מאותו שורש בבניין אחר</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>קְרִינָה</td> <td>לקרין</td> <td>הקריין(הפעיל)</td> </tr> <tr> <td>סָכַן</td> <td>לסכן</td> <td>הסתכן (התפעל)</td> </tr> <tr> <td>הִרְגֵּל</td> <td>להרגיל</td> <td>התרגל(התפעל)</td> </tr> <tr> <td>הִשְׁקֵף</td> <td>להשקיף</td> <td>שיקף/השתקף</td> </tr> <tr> <td>הִשְׁתַּפּוּת</td> <td>להשתתף</td> <td>שיתף (פיעל)</td> </tr> </tbody> </table>	שם הפעולה	שם הפועל	פועל מאותו שורש בבניין אחר	קְרִינָה	לקרין	הקריין(הפעיל)	סָכַן	לסכן	הסתכן (התפעל)	הִרְגֵּל	להרגיל	התרגל(התפעל)	הִשְׁקֵף	להשקיף	שיקף/השתקף	הִשְׁתַּפּוּת	להשתתף	שיתף (פיעל)	<p>מטה לשון - צורות</p>	<p>4</p>
שם הפעולה	שם הפועל	פועל מאותו שורש בבניין אחר																			
קְרִינָה	לקרין	הקריין(הפעיל)																			
סָכַן	לסכן	הסתכן (התפעל)																			
הִרְגֵּל	להרגיל	התרגל(התפעל)																			
הִשְׁקֵף	להשקיף	שיקף/השתקף																			
הִשְׁתַּפּוּת	להשתתף	שיתף (פיעל)																			
<p>10 נק' </p>	<p>התלמיד התבקש למצוא חמש (5) צורות בינוני (הווה), ולמייין אותן לשלושה תפקידים שונים של הבינוני (חלקי דיבור שונים). (10 נק'). המטלה מורכבת מ: א. איתור צורה בינוני ב. ארגון טבלה על-פי קריטריונים שהתלמיד</p>	<p>מטה לשון - צורות</p>	<p>5</p>																		

	<p>יקבע ג. שיבוץ נכון בטבלה</p> <table border="1" data-bbox="429 255 1034 526"> <thead> <tr> <th>תואר</th> <th>שם עצם</th> <th>פועל</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>מופוז</td> <td>חוקרים</td> <td>סבורים</td> </tr> <tr> <td>כוזב</td> <td>נושא</td> <td>מאפשרת</td> </tr> <tr> <td>מעמיק</td> <td></td> <td>מעלה</td> </tr> </tbody> </table> <p>10 = איתור, מיון ושיבוץ נכון של חמש צורות. 5 = התלמיד איתר 5 צורות בבינוני בלבד. התלמיד לא יקבל את מלוא הנקודות אם לא שיבץ במקום הנכון (כל שיבוץ לקוי מוריד נקודה). קביעה לא נכונה של קריטריונים (למשל, פועל, פועל בעבר ושם) מורידה נקודה.</p>	תואר	שם עצם	פועל	מופוז	חוקרים	סבורים	כוזב	נושא	מאפשרת	מעמיק		מעלה					
תואר	שם עצם	פועל																
מופוז	חוקרים	סבורים																
כוזב	נושא	מאפשרת																
מעמיק		מעלה																
9 נקי	<p>התלמיד התבקש למיין שמות עצם בטבלה על פי קריטריונים של שורש ומשקל, בסיס וצורן סופי ושאיילה.</p> <p>שיבוץ לא נכון יוריד נקודה.</p> <table border="1" data-bbox="432 1041 1031 1402"> <thead> <tr> <th>שאיילה</th> <th>בסיס וצורן סופי</th> <th>שורש ומשקל</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>מודם</td> <td>בראות</td> <td>משחק</td> </tr> <tr> <td>סלולר</td> <td>אפשרות</td> <td>מחקר</td> </tr> <tr> <td>אנטנה</td> <td></td> <td>התמכרות</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	שאיילה	בסיס וצורן סופי	שורש ומשקל	מודם	בראות	משחק	סלולר	אפשרות	מחקר	אנטנה		התמכרות				מטה לשון – תצורת השם	6
שאיילה	בסיס וצורן סופי	שורש ומשקל																
מודם	בראות	משחק																
סלולר	אפשרות	מחקר																
אנטנה		התמכרות																
3 נקי	<p>התלמיד נדרש לקבוע איזה מבין הצירופים הוא משפט ואיזה צירוף שמני.</p> <p>3 = כל הקביעות נכונות. כל שגיאה מורידה 1 נקודות</p> <p>ההתמכרות לאינטרנט כבעיה חמורה - צירוף שמני</p> <p>מחקרים אלה מעמיקים – משפט</p> <p>המפתח להצלחת הילד בעולם הטכנולוגי של המאה העשרים ואחת – צירוף שמני</p>	מטה לשון - תחביר	7															
4 נקי	<p>התלמיד נדרש לבחור מילים המצטרפות לפועל רכש</p> <p>4 = התלמיד מצא את כל המילים המצטרפות מבין המילים ברשימה. כל תוספת או שגיאה – מורידה נקודה.</p> <p>המילים: כישורים, מילים, השכלה, דירה</p>	פרשנות והיסק - מילונאות	8 א.															

4 נק'	<p>התלמיד התבקש לבחור שני צירופים ולשבצם במשפטים.</p> <p>4 = התלמיד חיבר שני משפטים בעלי רעיון ונכונים תחבירית.</p> <p>2 = התלמיד חיבר רק משפט אחד, או שגה באחד המשפטים.</p> <p>0 = התלמיד לא חיבר או כתב משפטים שגויים תחבירית.</p>	הבעה בכתב	8.
	<p>טקסט ב' - עלון מידע על קרינה בלתי מייננת מטלפון נייד</p>		9
2 נק'	<p>2 = התלמיד הקיף את מסיח ב'</p> <p>0 = התלמיד הקיף את מסיח א' ג' ד'</p>	פרשנות והיסק	10
4 נק'	<p>התלמיד התבקש להגדיר הגדרה – מהי קרינה בלתי מייננת.</p> <p>4 = התלמיד ציין כי קרינה בלתי מייננת היא קרינה שאין בה די אנרגיה כדי לשנות את מבנה האטום, לפיכך עוצמתה נמוכה יותר וסיכוייה פחותים מקרינה מייננת.</p> <p>הערה: אם התלמיד הביא דוגמה בנוסף להגדרה לא יורדו לו נקודות</p> <p>2 = התלמיד כתב תשובה חלקית, למשל: קרינה בלתי מייננת היא קרינה בעלת עצמה נמוכה.</p> <p>0 = התלמיד כתב את הדוגמה ואל את ההגדרה.</p>	פרשנות והיסק	11
4 נק'	<p>התלמיד התבקש להשוות בין קרינה מרדיו לבין קרינה מגלי האור ולהסיק איזו יותר מסוכנת. היה עליו להסיק כי האור בא מהשמש ובטקסט מצוין כי קרני השמש מזיקות יותר.</p> <p>4 = התלמיד ציין כי קרינת האור מסוכנת יותר לבריאות היות שקרינת הרדיו נמוכה מקרינת האור, הבא מקרינת השמש. או בניסוח אחר: בטקסט מוסבר ש קרינה אלקטרומגנטית בלתי מייננת כמו קרינת רדיו נמוכה מקרינת האור. מכאן שקרינת השמש גבוהה יותר ולכן מסוכנת יותר</p> <p>2 = התלמיד ציין כי האור מסוכן יותר, אך לא נימק או שנימק לא נכון.</p> <p>0 = התלמיד שגה וציין כי הרדיו מסוכן יותר.</p>	פרשנות והיסק	12
2 נק'	<p>התלמיד התבקש לכתוב את משמעות "עם זאת..." עליו להבין שזאת אינה משמעות הוספה (עם משהו) אלא צירוף להבעת הסתייגות.</p> <p>2 = התלמיד הקיף את מסיח ד'</p> <p>0 = התלמיד הקיף מסיח א', ב', ג'.</p>	מטה לשון מילות קישור	13
4 נק'	<p>I – 1 = התלמיד הקיף את מסיח ב' (מכשיר)</p> <p>0 = התלמיד הקיף את א', ג', ד'</p> <p>II – 1 = התלמיד ציין את משמעות המשקל – מכשירים</p> <p>0 = התלמיד לא ציין או שגה</p> <p>III – 2 = התלמיד ציין את שני התפקידים: בפסקה הראשונה – שם עצם ובפסקה השנייה – פועל</p> <p>1 = התלמיד שגה באחת האפשרויות</p> <p>0 = התלמיד שגה בשתי האפשרויות</p>	תורת הצורות – תצורת השם	14

	<p>טקסט ג': מתוך אתר המועצה הישראלית לצרכנות בנושא: שימוש נכון בסלולרי</p>		
<p>8 נקי</p>	<p>התלמיד נדרש על פי הנתונים בטקסט ובטבלה להתאים תכנית גלישה לשני אנשים. על בחירת התכנית – נקודה אחת הנימוק לבחירה – שלוש נקודות. 8 = התלמיד בחר את התכנית הנכונה לכל אחד ונימק נכון. לאביבית: "מדברים ונהנים". הנימוק: התכנית מתאימה היות שהיא מאפשרת במחיר נמוך את מספר השיחות הממוצע של אביבית בחודש. התכנית מאפשרת שימוש ב-GPS בעלות חודשית נמוכה. (125 ש"ח + 14 ש"ח גלישה, סה"כ 139)</p> <p>לאבי: "מדברים בלי הפסקה" נימוק: לאבי מתאימה התכנית "מדברים בכיף" היות שהיא מתאימה לו מבחינת מספר השיחות והודעות הטקסט והתשלום עליהן. להלן הפירוט: 1000 דקות + 700-800 סמס + גלישה. תמורת 269 ש"ח יקבל 1000 דקות שיחה + 1000 הודעות + חבילת גלישה ב 60 ש"ח</p> <p>לאביב: "מדברים ונהנים" נימוק: 400 דקות + 650 סמס + צריך חבילת גלישה משום שיש הגבלה ל 165 ש"ח ואז יצטרך לדבר פחות ולשלוח פחות הודעות: 200 דקות = 125 + 200 הודעות = 20 + גלישה = 25 = 170 ש"ח</p>	<p>פרשנות והיסק</p>	<p>15</p>
<p>17 סכ"ח נקי</p> <p>9 – תוכן נקי</p> <p>2 – התאמה לסוגה</p> <p>6 – התייחסות לסכנות משני הטקסטים</p> <p>4 – מבנה נקי משפטים הממזגים את הרעיונות משני הטקסטים.</p>	<p>משימת ההבעה בכתב נבדקת על-פי הקריטריונים של תוכן, מבנה ולשון. במשימה זו לא פורטו כל רמות הביניים של התשובה, לכן אפשר לתת ניקוד חלקי שאינו מפורט להלן.</p> <p>תוכן: 2 = כתיבת על פי הנדרש בסוגת הסיכום – כתיבה מתומצתת, עניינית, ללא דוגמאות וללא דעה אישית, ללא התייחסות למוען או לנמען. 6 = התייחסות לסכנות שבשימוש במרשתת ובטלפון הסלולרי. חייבת להיות התייחסות לנושא השימוש המופרז כמבטא את הצד השלילי שבטכנולוגיה המתקדמת. לגבי הנושאים שיועלו בתוכן ראה בתחתית הקובץ דוגמה.</p> <p>0 = כתיבה שלא בהתאם לסוגה הנדרשת (הבעת דעה אישית, דוגמות, פירוט יתר וכו') 3 = התייחסות רק לסכנה מסוג אחד של טכנולוגיה (מרשתת או טלפון סלולרי), המיוצגת בטקסט אחד והתעלמות מהצד השלילי שבשימוש מופרז.</p> <p>מבנה: 4 = הטקסט רציף (אינו כתוב בנקודות) ויש בו קשר לוגי בין המשפטים, בין רעיונות ובין החלקים השונים של הטקסט באמצעות מילות קישור מתאימות.</p>	<p>הבעה בכתב – מיזוג מידע</p>	<p>16</p>

<p>לשון – 4 נק'</p>	<p>לשון : משלב לשוני בינוני-גבוה, התאמה במין, במספר וביידוע, הקפדה על תקינות הצורה ודגמי המשפט, שימוש תקין בסימני פיסוק, כתיב נכון.</p> <p>הערה : תלמיד יקבל 0 נקודות אם חרג מן הסוגה הנדרשת במטלה או כתב רק משפט אחד.</p>		
-------------------------	---	--	--

דוגמה לנושאי תוכן הנבדקים במשימת הסיכום הממוזג

הסכנות במרשתת :

לשימוש באינטרנט השפעה ברורה על חיי החברה ועל פעילות הפנאי של המשתמש .

- השימוש באינטרנט עלול לגרום להתמכרות מסוכנת
- שימוש כפייתי זה עלול לגרום לתוצאות שליליות משמעותיות בתחומי הלימודים , החברה הכספים והעבודה בדומה להתמכרויות כמו הימורים אלכוהוליים וכו.
- המכורים למרשתת מאבדים שליטה על יכולתם להגביל את כמות הזמן שהם הקדישו לשיטוט באינטרנט.
- המכורים למרשתת דיווחו על חוסר יכולת לוותר על חלקה של הרשת בחייהם או להגביל את עצמם מבחינת זמן השימוש
- המכורים לאינטרנט מדווחים על הרגשה של " השתוקקות " הדומה לזו של מעשן הנמצא בגמילה מסיגריות , משקרים לבני המשפחה או לחברים כדי להסתיר את מידת התמכרותם לאינטרנט ומסכנים מערכות יחסים רציניות , עבודה או לימודים .

הסכנות בטלפון הסלולארי :

- מהטלפון הסלולארי נפלטת קרינת רדיו . אך למרות היותה נמוכה הימצאות המכשיר בקרבת הגוף , גורם לספיגת האנרגיה במישרין מהאנטנה של המכשיר.
- עקב השימוש הרב במכשיר הועלה החשש מפני השפעות בריאותיות הנגרמות על ידי אפקטים תרמיים (חימום הגוף) ועל ידי אפקטים שנגרמים מהשפעה ישירה של קרינת רדיו בעצמה נמוכה
- יש מקרים שבהם נמצא קשר בין שימוש ארוך יחסית מעל 10 שנים לבין התפתחות גידולים בייחוד בקרב אנשים שנהגו להחזיק את הטלפון באותו הצד שבו התפתח הגידול.
- חשש להתפתחות גידולים בבלוטות הרוק ובין שימוש מתמשך בטלפונים הניידים.
- סכנה בעיקר לאנשים המשוחחים באזורים כפריים שבהם יש מיעוט באנטנות ולכן הקרינה הנפלטת מהמכשיר רבה יותר.

דוגמה ללכידות ועריכה על פי מיומנות כתיבת הסיכום – השמטה, הכללה והבנייה :

הטלפון הסלולרי והמרשתת הן המצאות טכנולוגיות פופולאריות שהחלו להתפתח במאה העשרים. שתי ההמצאות נידונות בטקסטים 'התמכרות לאינטרנט' ו'עלון מידע על קרינה בלתי מייננת מטלפון נייד'. בטקסטים אלה מצוטטים מחקרים המציינים את החיוב ואת השלילה בכל אחד מהאמצעים האלה. החיוב מתייחס לתרומתם הרבה והשלילה מתייחסת לסכנות הטמונות בשימוש מופרז, ממושך ובלתי מבוקר בהם. בעוד ששימוש מוגזם במרשתת יכול לפגוע יותר בבריאות הנפשית הרי ששימוש רב בטלפון הנייד עלול לפגוע בבריאות הפיזית.

הסכנה שבשימוש הרב במרשתת היא ההשפעה לרעה של הגלישה על חייהם האישיים והחברתיים של הגולשים. בחייהם האישיים הם עלולים להתמודד עם בעיות זהות, לאבד שליטה על כמות הזמן ולהיתקל בבעיות בלימודים ובעבודה. בחייהם החברתיים הם עלולים להפוך למתבודדים וככל שהם גולשים יותר כך מתקצרים חיי החברה וזמן הפנאי שלהם.

השימוש בטלפון סלולרי אינו מסוכן מבחינה נפשית כמו השימוש במרשתת, אך הוא עלול לחשוף את המשתמש לסכנה גופנית ופיזית. בחלק מהמחקרים נמצא קשר בין שימוש ממושך בו לבין התפתחות גידולים במקום בו הוחזק הטלפון. ככל שמאריכים במספר השיחות ובזמן הדיבור, בפרט במקומות בהם הקליטה חלשה והקרינה מתחזקת, כך עולה הסיכון ללקות במחלות.